

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul IX — Nr. 227

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Sâmbătă, 30 august 1997

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
		68.	— Ordonanță privind procedura de întocmire și depunere a declarațiilor de impozite și taxe 4-5
67.	— Ordonanță pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 20/1994 privind punerea în siguranță a fondului construit existent..... 1-3	69.	— Ordonanță privind bursele de mărfuri 5-13
		70.	— Ordonanță privind controlul fiscal 13-16

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 20/1994 privind punerea în siguranță a fondului construit existent

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României, precum și al art. 1 lit. f) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Art. I. — Ordonanța Guvernului nr. 20 din 27 ianuarie 1994 privind punerea în siguranță a fondului construit existent, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 338 din 7 decembrie 1994, aprobată și modificată prin Legea nr. 82 din 20 iulie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 25 iulie 1995, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Titlul ordonanței va avea următorul cuprins:

„Ordonanță privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente.“

2. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 1. — Reducerea riscului seismic al construcțiilor constituie o acțiune complexă de interes național în contextul atenuării efectelor unui potențial dezastru provocat de cutremure și cuprinde măsuri de intervenție la construcțiile existente care prezintă niveluri insuficiente de protecție la acțiuni seismice, degradări sau avarieri în urma unor acțiuni seismice din trecut, pentru asigurarea unor niveluri de protecție antiseismică conform reglementărilor tehnice, în funcție de clasa de importanță a construcției.“

3. Articolul 2 va avea următorul cuprins:

„Art. 2. — (1) Proprietarii construcțiilor, persoane fizice sau juridice și asociațiile de proprietari, precum și persoanele juridice care au în administrare construcții vor acționa pentru:

- identificarea construcțiilor din proprietate sau din administrare, descrise la art. 1;
- expertizarea tehnică a construcțiilor de către experți tehnici atestați, în conformitate cu reglementările tehnice;
- aprobarea deciziei de intervenție și continuarea acțiunilor definite la alin. (2) în funcție de concluziile fundamentate din raportul de expertiză tehnică.

(2) Pentru construcțiile expertizate tehnic și încadrate prin raportul de expertiză tehnică în clasa I de risc seismic, proprietarii construcțiilor, persoane fizice sau juridice și asociațiile de proprietari, precum și persoanele juridice care au în administrare construcții sunt obligați să procedeze la:

- proiectarea lucrărilor de intervenție de către persoane fizice sau juridice autorizate și verificarea proiectelor de către verificatori tehnici atestați;

— executarea lucrărilor de intervenție de către persoane juridice autorizate care au responsabili tehnici cu execuția, atestați, inclusiv urmărirea, verificarea și recepția executării lucrărilor de intervenție prin diriginți de șantier autorizați.“

4. Articolul 3 va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — Măsurile de intervenție pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente se stabilesc prin reglementări tehnice și se vor realiza cu respectarea cerințelor de calitate și a celorlalte obligații impuse prin Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 24 ianuarie 1995, precum și a condițiilor tehnice prevăzute de Normativul de proiectare antisismică.“

5. Articolul 4 va avea următorul conținut:

„Art. 4. — (1) Coordonarea din punct de vedere tehnic a activității în domeniul reducerii riscului seismic al construcțiilor existente se realizează de către Comisia tehnică de protecție antisismică constituită în cadrul Consiliului tehnic superior al Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, din specialiști în domeniu, care va acționa pentru:

- stabilirea criteriilor și priorităților în acțiunile pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente;
- avizarea soluțiilor de intervenție pentru construcțiile încadrate în clasa I de importanță definită prin reglementări tehnice.

Secretariatul tehnic al Comisiei tehnice de protecție antisismică este asigurat de direcția de specialitate din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, fără majorarea numărului de personal.

(2) Comisiile județene, respectiv a municipiului București, de apărare împotriva dezastrelor, vor acționa, în aria lor de autoritate, pentru:

- elaborarea programelor și monitorizarea acțiunilor de intervenție pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor;
- educarea antisismică a populației.

(3) Consiliile județene, respectiv Consiliul General al Municipiului București și consiliile municipiilor, orașelor și comunelor vor acționa, în aria lor de autoritate, pentru:

- elaborarea și aprobarea, potrivit prevederilor legale, a documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului;
- identificarea și inventarierea construcțiilor cu destinație de locuință descrise la art. 1, proprietate privată a persoanelor fizice ori aflate în proprietatea sau administrarea unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și a agenților economici și monitorizarea acțiunilor de intervenție privind reducerea riscului seismic al acestora cuprinzând expertizarea tehnică, proiectarea și execuția lucrărilor de intervenție;

- fundamentarea, verificarea și avizarea documentațiilor privind acțiunile de intervenție finanțate de la bugetul de stat sau bugetele locale, după caz.

Consiliile municipale, orașenești și comunale vor asigura potrivit prevederilor legale, locuințele de necesitate pentru cazarea temporară a persoanelor și familiilor pe perioada executării intervențiilor care nu se pot efectua în clădiri ocupate de locatari.

Consiliile județene, respectiv Consiliul General al Municipiului București, pentru construcțiile cu destinație de locuință expertizate tehnic și încadrate prin raportul de expertiză tehnică în clasa I de risc seismic, vor notifica în scris proprietarilor, persoane fizice sau juridice și asociațiilor de proprietari, precum și persoanelor juridice care au în administrare aceste construcții, obligațiile ce le revin, potrivit prevederilor legale, pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor, precum și faptul că își asumă riscul și răspunderea pentru efectele potențiale ale seismelor, în situația în care nu se conformează obligațiilor legale.

(4) Inspekția de stat în construcții, lucrări publice, urbanism și amenajarea teritoriului din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului și inspekțiile județene și a municipiului București în construcții, lucrări publice, urbanism și amenajarea teritoriului, subordonate acesteia, răspund de exercitarea controlului statului cu privire la aplicarea unitară a prevederilor legale în domeniul calității construcțiilor, în toate etapele și componentele sistemului calității în construcții, precum și de constatarea contravențiilor, aplicarea sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții și, după caz, de oprirea lucrărilor realizate necorespunzător.

(5) Consiliile municipiilor, orașelor și comunelor, în vederea prevenirii unui potențial dezastru provocat de cutremure, pot solicita instanței de judecată să oblige proprietarii construcțiilor cu destinație de locuință încadrate în clasa I de risc seismic să ia măsurile de intervenție stabilite prin raportul de expertiză tehnică. Acțiunea se adresează judecătoriei în raza căreia este situată construcția.

Acțiunea este scutită de taxă de timbru.“

6. Articolul 5, partea introductivă, și litera a) vor avea următorul cuprins:

„Art. 5. — Fondurile necesare pentru finanțarea cheltuielilor privind expertizarea tehnică a construcțiilor descrise la art. 1 se vor asigura după cum urmează:

- a) pentru construcțiile cu destinație de locuință proprietate privată a persoanelor fizice de cetățenie română ori aflate în proprietatea sau administrarea unităților administrativ-teritoriale și a agenților economici, societăți comerciale cu capital majoritar de stat și regii autonome, după caz, în limita transferurilor de la bugetul de stat, stabilite anual cu această destinație în bugetul Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului;“

7. Articolul 5 litera c) va avea următorul cuprins:

„c) pentru construcțiile aflate în proprietatea sau în administrarea agenților economici, cu excepția construcțiilor cu destinație de locuință aflate în proprietatea sau administrarea agenților economici definiți la lit. a), din fondurile proprii ale acestora.“

8. Articolul 6, partea introductivă, litera a) partea introductivă, precum și prima, a treia și a patra propoziție de la a treia liniuță, inclusiv a patra liniuță nou-introdusă și litera c) vor avea următorul cuprins:

„Art. 6. — Fondurile necesare pentru finanțarea cheltuielilor de natura investițiilor privind proiectarea și executarea lucrărilor de intervenție pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente se vor asigura, acordându-se prioritate construcțiilor încadrate prin raportul de expertiză tehnică în clasa I de risc seismic, după cum urmează:

- a) pentru construcțiile cu destinație de locuință, proprietate privată a persoanelor fizice de cetățenie română ori aflate în proprietatea sau în administrarea agenților economici, societăți comerciale cu capital majoritar de stat și regii autonome, după caz, din:

— sursele proprii ale proprietarilor sau agenților economici care le administrează:

- despăgubiri acordate de societățile de asigurare;
- credite bancare cu o durată de rambursare de până la 20 de ani și cu o dobândă de 5% pe an, pentru consolidarea elementelor structurale sau a sistemului structural în ansamblu și, după caz, a elementelor nestructurale ale construcției existente și/sau introducerea unor elemente structurale suplimentare, inclusiv desfacerea și refacerea instalațiilor, echipamentelor și finisajelor aferente;“ „.....“ „diferența dintre dobânda de creditare, care include dobânda de referință (taxa oficială a scontului) a Băncii Naționale a României plus marja dobânzii de 5% pe an a

Băncii Române pentru Dezvoltare — S.A. și a altor bănci comerciale agreeate, precum și a Casei de Economii și Consemnațiuni, și dobânda plătită de beneficiarii de credite se va suporta din transferuri de la bugetul de stat; criteriile și condițiile de acordare a creditelor și modul de plată a diferenței dintre dobânda de creditare și dobânda plătită de beneficiarii de credite se stabilesc prin Convenție între Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, Departamentul pentru Administrație Publică Locală, Banca Română pentru Dezvoltare — S.A. și alte bănci comerciale agreeate și Casa de Economii și Consemnațiuni, cu avizul Ministerului Finanțelor; „.....”;

„— bugetele locale pentru locuințele aflate în proprietatea sau administrarea unităților administrativ-teritoriale;“

„c) pentru construcțiile aflate în proprietatea sau în administrarea agenților economici, cu excepția construcțiilor cu destinație de locuință aflate în proprietatea sau administrarea agenților economici definiți la lit. a), din fondurile de dezvoltare proprii.“

9. După articolul 6 se introduc articolele 6¹, 6² și 6³, care vor avea următorul cuprins:

„Art. 6¹. — Fondurile necesare pentru finanțarea cheltuielilor privind proiectarea lucrărilor de intervenție la construcțiile cu destinație de locuință încadrate prin raportul de expertiză tehnică în clasa I de risc seismic se vor asigura în limita transferurilor de la bugetul de stat, stabilite anual cu această destinație, în bugetul Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, cu condiția continuării de către proprietari a executării lucrărilor de intervenție.

Art. 6². — Proprietarii, persoane fizice, care realizează venituri medii nete lunare pe membru de familie sub câștigul salarial mediu net lunar pe economie, beneficiază de alocații pentru finanțarea cheltuielilor privind executarea lucrărilor de intervenție la construcțiile din proprietate cu destinație de locuință încadrate prin raportul de expertiză tehnică în clasa I de risc seismic, în limita transferurilor de la bugetul de stat stabilite anual cu această destinație în bugetul Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului.

Art. 6³. — Proprietarii, persoane fizice, beneficiază, prin excepție de la prevederile legale, de scutirea de taxă privind eliberarea autorizației de construire pentru executarea lucrărilor de consolidare a construcțiilor cu destinația de locuință din proprietate.“

10. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

„Art. 7. — Transferurile de la bugetul de stat pentru finanțarea cheltuielilor prevăzute la art. 5 lit. a), art. 6 lit. a), art. 6¹ și art. 6² se fundamentează distinct de către consiliile locale, cu ocazia elaborării bugetului de stat și se transmit consiliului județean, respectiv Consiliului General al Municipiului București.

Consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București analizează, verifică și centralizează situațiile primite, stabilesc prioritățile la nivel de județ, respectiv municipiul București și transmit Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului valoarea cheltuielilor necesare.

În execuția bugetului de stat, transferurile se repartizează de către Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului consiliilor județene și Consiliului General al Municipiului București și se acordă consiliilor locale beneficiare, potrivit normelor metodologice.

Consiliile județene, respectiv Consiliul General al Municipiului București și consiliile municipiilor, orașelor și comunelor răspund, potrivit legii, de utilizarea creditelor bugetare și folosirea cu eficiență a sumelor primite ca transferuri de la bugetul de stat.“

11. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„Art. 8. — Contractarea expertizării tehnice, proiectării și executării lucrărilor de intervenție finanțate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, după caz, pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor se face cu respectarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 12/1993 privind achizițiile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 4 decembrie 1995.“

12. Articolul 11 va avea următorul cuprins:

„Art. 11. — Obligațiile și răspunderile proprietarilor construcțiilor, persoane fizice sau juridice și asociații de proprietari, precum și ale persoanelor juridice care au în administrare construcții, se completează cu dispozițiile legislației civile.

Prin hotărâre a Guvernului se vor stabili modalitățile de aplicare.“

Art. II. — În termen de 60 de zile de la data publicării prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, Departamentul pentru Administrație Publică Locală și Ministerul Finanțelor vor adapta în mod corespunzător Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 20/1994 privind punerea în siguranță a fondului construit existent și le vor republica în Monitorul Oficial al României.

Art. III. — La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă prevederile Hotărârii Guvernului nr. 644/1990 privind măsuri pentru reducerea riscului de avariere a construcțiilor afectate de cutremur, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 80 din 7 iunie 1990, precum și orice alte dispoziții contrare.

Art. IV. — Ordonanța Guvernului nr. 20 din 27 ianuarie 1994 privind punerea în siguranță a fondului construit existent, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 338 din 7 decembrie 1994, cu modificările și completările aduse prin prezenta ordonanță, se va republica, dându-se textelor o nouă numerotare.

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:

Ministrul lucrărilor publice și amenajării teritoriului,

Nicolae Noica

Ministru delegat pe lângă primul-ministru
pentru coordonarea Secretariatului General
al Guvernului și a Departamentului
pentru Administrație Publică Locală,

Remus Opreș

Ministru de stat, ministrul finanțelor,

Mircea Ciomara

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

privind procedura de întocmire și depunere a declarațiilor de impozite și taxe

În temeiul art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României și al art. 1 lit. a) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Art. 1. — Orice plătitor, persoană juridică, care potrivit legii, are obligația să efectueze calculul impozitului, trebuie să întocmească și să depună declarații sau deconturi, denumite în continuare *declarații de impozite și taxe*, conform reglementărilor legale în materie, precum și prezentei ordonanțe, la unitatea subordonată Ministerului Finanțelor în a cărei rază teritorială plătitorul își are sediul ori domiciliul, după caz, sau unde este luat în evidența fiscală, denumită în continuare *organ fiscal competent*.

Art. 2. — (1) Declarația de impozite și taxe trebuie să conțină:

- a) datele necesare pentru stabilirea identității plătitorului:
 - numele și prenumele sau denumirea plătitorului;
 - domiciliul sau sediul;
 - codul numeric personal sau codul fiscal, după caz;
- b) baza de impunere;
- c) cuantumul impozitelor sau taxelor, după caz;
- d) semnăturile autorizate și ștampila, dacă este cazul.

(2) Conținutul și modelul formularelor necesare privind declarațiile de impozite și taxe se stabilesc de către Ministerul Finanțelor, prin ordin al ministrului finanțelor, care pot fi modificate și actualizate pe măsura modificării reglementărilor legale în materie de impozite și taxe, precum și ori de câte ori este necesar.

(3) În cazul în care legea specială care reglementează impozitul sau taxa respectivă nu prevede întocmirea și depunerea declarației de impozite și taxe, Ministerul Finanțelor este abilitat să stabilească modelul și conținutul formularului, precum și termenul de depunere a acestuia.

(4) Plata impozitului sau taxei nu suspendă obligația plătitorului de a depune declarația de impozite și taxe. Plătitorul este obligat să depună declarația de impozite și taxe, în condițiile prezentei ordonanțe, chiar dacă este scutit de plata impozitului conform reglementărilor legale, precum și în alte cazuri stabilite de către Ministerul Finanțelor, prin ordin al ministrului finanțelor.

(5) În cazuri deosebite, Ministerul Finanțelor poate stabili alte termene pentru depunerea declarațiilor de impozite și taxe.

Art. 3. — (1) Declarația de impozite și taxe întocmită pentru fiecare fel de impozit sau taxă se depune de plătitor la termenul stabilit prin legea specială care reglementează impozitul sau taxa respectivă. În cazul în care ultima zi de depunere este zi nelucrătoare, declarația de impozite și taxe se consideră a fi depusă în termen dacă se face în ziua lucrătoare imediat următoare termenului de depunere.

(2) Data de depunere a declarației de impozite și taxe este considerată data înregistrării sau primirii acesteia, după caz, la organul fiscal competent.

Art. 4. — Declarația de impozite și taxe se depune de către plătitor la organul fiscal competent, direct la registratura acestuia, sau la oficiul poștal, prin scrisoare cu valoare declarată.

Art. 5. — Plătitorul este obligat să depună o declarație de impozite și taxe și dacă în cursul anului fiscal se află în una din următoarele situații:

- a) dizolvare, lichidare sau transformare conform prevederilor legale;
- b) reorganizare prin divizare, comasare sau fuzionare conform legii;
- c) încetarea activității, precum și la terminarea activității supuse impozitării sau taxării;
- d) încetarea obligației de a calcula, reține și vira impozite și taxe;
- e) modificări intervenite în baza de impozitare, în cazul reprezentanților firmelor străine cu activitate pe teritoriul României, sau pentru impozitele și taxele datorate pentru clădiri, terenuri și mijloace de transport de către persoanele juridice.

Art. 6. — Plătitorii au obligația de a întocmi corect declarațiile de impozite și taxe, în conformitate cu reglementările în vigoare, înscriind clar, lizibil și complet informațiile corespunzătoare prevăzute, precum și de a aplica semnăturile autorizate. Pentru persoanele juridice, înscrierea codului fiscal pe declarația de impozite și taxe este obligatorie.

Art. 7. — Organul fiscal competent va verifica modul de completare a declarației de impozite și taxe, iar în cazul în care constată erori în completarea acesteia va solicita în scris plătitorului să se prezinte la sediul său, pentru efectuarea corecturilor necesare.

Art. 8. — (1) Plătitorul este obligat să se prezinte în termenul stabilit de organul fiscal competent, pentru efectuarea corecturilor.

(2) Dacă plătitorul nu s-a prezentat în 15 zile de la termenul stabilit pentru efectuarea corecturilor, organul fiscal competent va stabili din oficiu obligația de plată.

Art. 9. — Nerespectarea de către plătitori a obligațiilor prevăzute în prezenta ordonanță se sancționează cu penalități, după cum urmează:

- a) depunerea cu întârziere de până la 30 de zile inclusiv a declarației de impozite și taxe, față de termenul legal stabilit, se sancționează cu o penalitate egală cu 1% din impozitul sau taxa datorată;
- b) depunerea declarației de impozite și taxe cu o întârziere de până la 60 de zile față de termenul legal stabilit se sancționează cu o penalitate de 2% din impozitul sau taxa datorată;
- c) depunerea declarației de impozite și taxe cu o întârziere de peste 60 de zile față de termenul legal stabilit se sancționează cu o penalitate de 0,1% din cifra de afaceri aferentă perioadei pentru care nu se depune declarația;
- d) nedepunerea declarației de impunere în cazul contribuabililor care nu realizează profit se sancționează cu o penalitate de 0,1% din cifra de afaceri aferentă perioadei pentru care nu s-a depus declarația;
- e) nerespectarea prevederilor art. 2 alin. (4) și ale art. 5, 6 și 8 se sancționează cu o penalitate în sumă de 1.500.000 lei, ce va putea fi actualizată prin hotărâre a

Guvernului, în funcție de evoluția indicelui prețurilor de consum.

Art. 10. — Penalitățile prevăzute la art. 9 se fac venit la bugetul de stat sau la bugetele locale, după caz.

Art. 11. — Dreptul de a constata nerespectarea prevederilor prezentei ordonanțe se prescrie într-un termen de 5 ani.

Art. 12. — Constatarea faptelor prevăzute la art. 9 și aplicarea penalităților se efectuează de către organele fiscale competente prin documente de constatare sau de verificare.

Art. 13. — Împotriva documentelor de constatare sau de verificare, prevăzute la art. 12, plătitorii pot exercita căile de atac prevăzute de lege.

Art. 14. — Prezenta ordonanță intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

Art. 15. — În aplicarea dispozițiilor prezentei ordonanțe Ministerul Finanțelor va elabora norme metodologice de aplicare.

Art. 16. — Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă: prevederile referitoare la nedepunerea lunară a decontului de T.V.A. din art. 36 al Ordonanței

Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, republicată în 1995, cu modificările ulterioare; art. 17 alin. 1 lit. c) și prevederea referitoare la lit. c) din alin. 2 al art. 17 al Legii nr. 42/1993 privind accizele la produsele din import și din țară, precum și impozitul la țigetele din producția internă și gazele naturale, republicată în 1995, cu modificările ulterioare; art. 19 alin. 1 lit. a) și prevederea referitoare la lit. a) din alin. 2 al art. 19 din Legea nr. 32/1991 privind impozitul pe salarii, republicată în 1996, cu modificările ulterioare; art. 29 alin. 1) lit. a), b) și e) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994 privind impozitul pe profit, republicată în 1997, cu modificările ulterioare; art. 68 alin. 1 lit. a) și b) și prevederea referitoare la lit. a) și b) din alin. 2 al art. 68 din Legea nr. 27/1994 privind impozitele și taxele locale, cu modificările ulterioare, în ceea ce privește contribuabilii persoane juridice; prevederile referitoare la declarația de impunere din art. 6 din Ordonanța Guvernului nr. 24/1996 privind impozitul pe venitul reprezentanților din România ale societăților comerciale și organizațiilor economice străine, aprobată și modificată prin Legea nr. 29/1997, precum și orice alte dispoziții contrare.

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:
Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Mircea Ciumara

București, 28 august 1997.
Nr. 68.

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ privind bursele de mărfuri

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României, precum și ale art. 1 lit. c) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — Bursele de mărfuri sunt organisme cu putere de autoreglementare, organizate de către comercianți în scopul facilitării comerțului lor pentru:

a) vânzări sau achiziții la termen, având ca obiect mărfuri cum sunt produsele agricole sau materiile prime destinate procesării, din categoria acelorora care prin natura lor sunt bunuri fungibile sau bunuri mobile prin anticipație;

b) vânzări sau achiziții la termen de titluri pe mărfuri, de tipul warantului sau contractului forward, futures sau cu opțiuni;

c) vânzări sau achiziții la termen de active monetare și financiare sau titluri pe active monetare sau financiare;

d) navlosiri, asigurări maritime, fluviale sau pentru mărfuri.

Art. 2. — Bursele de mărfuri se înființează în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare,

sub forma societăților comerciale pe acțiuni, cu un capital subscris și vărsat integral la data înmatriculării lor.

Art. 3. — În înțelesul prezentei ordonanțe, noțiunile de mai jos se definesc astfel:

a) *activ monetar* se referă la moneda națională emisă de Banca Națională a României în conformitate cu Legea nr. 34/1991 sau la devize liber convertibile;

b) *activ financiar* este o valoare mobilă emisă de stat sau de către o unitate administrativ-teritorială, cum ar fi un certificat de trezorerie, o obligațiune cu dobândă fixă, variabilă sau indexată, ori un portofoliu de valori mobiliare, ce face obiectul coteștii la bursa de valori, dar cu negociere pe piața la termen sau cu opțiuni organizate la bursele de mărfuri, în baza unui instrument sintetic, cum este un indice de bursă, precum și un indice de bursă calculat în baza unui alt indice de bursă;

c) *agenție de brokeraj* este o societate comercială sau o sucursală a unei societăți comerciale, cu calitatea de membru al unei burse de mărfuri, de membru afiliat la o bursă de mărfuri sau de membru compensator, având ca obiect

de activitate negocierea ofertelor și perfectarea contractelor la bursă în cont propriu sau în contul unor terți;

d) *broker* este o persoană fizică ce are în atribuția sa exclusivă negocierea ofertelor de vânzare și de cumpărare în contul unei agenții de brokeraj, precum și navlosirea, asigurarea maritimă și fluvială;

e) *bunuri fungibile* sunt bunuri determinate generic, care pot fi înlocuite unele cu altele în executarea unei obligații contractuale;

f) *bunuri mobile prin anticipație* sunt bunuri care prin natura lor sunt imobile, dar părțile contractante le consideră ca fiind mobile, cum sunt recoltele viitoare;

g) *contract de bursă* este o tranzacție la termen sau cu opțiuni pe futures, conform reglementărilor din prezenta lege;

h) *informație privilegiată* semnifică o informație ce nu este destinată publicului, în legătură cu ofertele formulate pentru vânzarea sau achiziția mărfurilor, emisiunea bonurilor de trezorerie sau a obligațiilor de stat și a celor emise de către unitățile administrativ-teritoriale, precum și în legătură cu negocierea contractelor futures, având ca obiect un portofoliu de valori mobiliare cotate la bursele de valori, dar al căror curs se calculează pe un activ financiar negociat la bursele de mărfuri care, dacă ar fi adusă la cunoștința publicului, ar influența cursurile la bursă;

i) *informație confidențială* este o informație cu privire la conținutul unui înscris sau document privitor la o bursă de mărfuri, agenție de brokeraj, casă de compensație sau societate de consultanță sau în legătură cu angajamentele patrimoniale ale acestora, care, dacă ar fi adusă la cunoștința publicului sau unei societăți comerciale concurente, cum ar fi o bursă de mărfuri, agenție de brokeraj, casă de compensație sau societate de consultanță, ar influența tranzacțiile pe piață la termen și cu opțiuni, ar afecta în mod artificial raportul cerere-ofertă ori ar aduce prejudicii morale sau materiale unei burse de mărfuri, agenții de brokeraj, case de compensație sau societăți de consultanță;

j) *membru al bursei* este o societate comercială cu calitatea de acționar al unei burse de mărfuri, care a obținut dreptul de a efectua tranzacții pe piață la disponibil, la termen și cu opțiuni, sau numai pe piață la disponibil, în baza unei autorizații eliberate de către Comisia operațiunilor la termen, conform art. 6 lit. c) din prezenta ordonanță;

k) *membru compensator* este o agenție de brokeraj ce deține calitatea de acționar la o casă de compensație, concomitent cu calitatea de membru al unei burse de mărfuri, sau numai de acționar al casei de compensație și de membru afiliat la o bursă de mărfuri;

l) *ordine de bursă* sunt instrucțiuni ferme, transmise în scris sau verbal de către un client agenției sale de brokeraj, ori de către o agenție brokerului său, care consemnează modalitatea de negociere a unei oferte de vânzare sau de cumpărare pe piață la disponibil, la termen sau cu opțiuni;

m) *piața la disponibil* se referă la negocierea ofertelor și perfectarea contractelor forward și spot;

n) *piața la termen* se referă la o piață specializată, organizată de către o bursă de mărfuri pentru negocierea ofertelor și perfectarea contractelor futures;

o) *piața cu opțiuni* se referă la o piață organizată de o bursă de mărfuri pentru negocierea ofertelor și perfectarea contractelor cu opțiuni pe futures;

p) *societate de consultanță bursieră* este o societate comercială care prestează servicii de consulting în contul unor terți, privind tehnica negocierii la bursă, analiza piețelor la disponibil, la termen și cu opțiuni, precum și studii de evaluare a pieței bursiere;

r) *societate de expertiză contabilă* este o societate comercială care a dobândit această calitate în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 65/1994, aprobată și modificată prin Legea nr. 42/1995.

CAPITOLUL II

Comisia operațiunilor la termen

Art. 4. — Supravegherea tranzacțiilor pe piețele la termen, la disponibil și cu opțiuni se exercită de către Comisia operațiunilor la termen, autoritate administrativă autonomă, investită cu personalitate juridică prin hotărâre a Guvernului și supusă controlului Parlamentului României.

Art. 5. — (1) Comisia operațiunilor la termen funcționează pe baza statutului propriu.

(2) Comisia operațiunilor la termen este compusă din șapte membri, numiți pe un mandat de cinci ani, inclusiv președintele și vicepreședintele, de către Parlament, în ședința comună a camerelor, după cum urmează:

- doi membri propuși de Biroul permanent al Senatului;
- doi membri propuși de Biroul permanent al Camerei Deputaților;
- un membru propus de Guvern;
- un membru propus de intermediari autorizați să opereze pe piața valutară interbancară sau de asociația lor profesională;
- un reprezentant al bursei de mărfuri, propus de acestea.

(3) Pentru a putea fi numit membru al Comisiei operațiunilor la termen, candidatul trebuie să fie cetățean român, cu domiciliul în România, să aibă o bună reputație și experiență în domeniul economic sau juridic.

(4) Membrii Comisiei operațiunilor la termen, precum și angajații acestui organism nu se pot angaja în mod direct sau indirect, prin prepuși, reprezentanți sau mandatar în tranzacții la o bursă de mărfuri. De asemenea, membrii Comisiei operațiunilor la termen sau angajații acestui organism nu au dreptul să dețină funcții la o instituție publică din sistemul administrației publice centrale, alta decât aceea în serviciul căreia se află, să fie angajați, acționari, asociați sau colaboratori la o bursă de valori sau de mărfuri, la o casă de compensație care deservește o bursă de mărfuri sau de valori, precum și la o agenție de brokeraj sau la o societate de consultanță.

(5) Membrii Comisiei operațiunilor la termen:

a) nu pot fi soți și nici rude până la gradul al patrulea inclusiv, cu persoane care dețin funcția de Președinte al României, de președinte al uneia din cele două Camere ale Parlamentului, de membru al Guvernului, de guvernator al Băncii Naționale a României, de președinte al consiliului de administrație sau administrator la o bancă comercială ori societate de asigurare, precum și cu membrii Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare;

b) nu pot fi membri ai unui partid politic;

c) nu trebuie să fi fost declarați falșiți;

d) nu trebuie să aibă cazier judiciar.

(6) Membrii Comisiei operațiunilor la termen sunt obligați să notifice în scris Parlamentului României, în termen de 5 zile, apariția oricăreia dintre incompatibilitățile prevăzute la alin. (4) și (5). În perioada cuprinsă între data notificării și data deciziei Parlamentului, membrii Comisiei operațiunilor la termen sunt considerați suspendați de drept.

(7) Mandatul unui membru al Comisiei operațiunilor la termen încetează la expirarea termenului pentru care a fost numit, precum și prin demisie sau revocare de către

Parlamentul României la apariția sau luarea la cunoștință de apariția uneia dintre incompatibilitățile prevăzute la alin. (4) și (5).

Art. 6. — (1) Comisia operațiunilor la termen are următoarele atribuții:

a) să emită norme cu privire la autorizarea, înregistrarea și funcționarea burselor de mărfuri, agențiilor de brokeraj, brokerilor și caselor de compensație, societăților de expertiză contabilă pentru bursele de mărfuri, agențiilor de brokeraj și caselor de compensație;

b) să avizeze sau să anuleze regulamentele de funcționare emise de fiecare bursă de mărfuri, după verificarea conformității lor cu dispozițiile prezentei ordonanțe, și să emită recomandări cu privire la conținutul regulamentelor de bursă, pentru a asigura conformitatea acestora cu prezenta ordonanță;

c) să autorizeze bursele de mărfuri, agențiile de brokeraj, casele de compensație, societățile de consultanță și brokerii care își desfășoară activitatea în cadrul piețelor la termen și cu opțiuni sau în legătură cu acestea și să întocmească și să păstreze un registru de evidență a persoanelor autorizate;

d) să retragă temporar sau să anuleze autorizația de funcționare unei agenții de brokeraj, unui broker, unei burse de mărfuri, case de compensație, societăți de consultanță sau de expertiză contabilă, în cazul în care aceștia aduc prejudicii morale sau materiale comerciantului în contul căruia au operat;

e) să emită reguli disciplinare generale pentru agențiile de brokeraj și brokerii lor privind negocierea ofertelor, executarea ordinelor, pentru a asigura transparența tranzacțiilor, regulile de publicitate și de concurență loială, precum și reguli cu privire la primirea și transmiterea informațiilor privilegiate sau confidențiale;

f) să clasifice operațiunile de bursă, ordinele de bursă și notele de încheiere care se întocmesc de către brokeri pentru fiecare tranzacție încheiată;

g) să anuleze regulamentele, regulile sau deciziile emise de către o bursă de mărfuri sau să dispună retragerea sau anularea unui ordin de vânzare-cumpărare, dacă acestea sunt emise, se execută ori au fost executate cu încălcarea prevederilor prezentei ordonanțe sau a regulamentelor de bursă, emise în conformitate cu dispozițiile acesteia;

h) să dispună anularea unui contract futures sau cu opțiuni, dacă acesta a fost perfectat în baza unei informații privilegiate, confidențiale sau a unei înțelegeri precontractuale între doi clienți prin agențiile lor de brokeraj ori între acestea;

i) să ordone caselor de compensație să majoreze nivelul valoric al garanțiilor constituite de fiecare agenție de brokeraj pentru a opera pe piață la termen și cu opțiuni, în cazul în care nivelul cotării diverselor tipuri de mărfuri sau volumul tranzacțiilor la termen influențează negativ economia națională;

j) să stabilească nivelul tarifelor percepute pentru serviciile pe care le asigură;

k) să arbitreze litigiile apărute între bursele de mărfuri, prin serviciul său de contencios, precum și între acestea și agențiile de brokeraj;

l) să verifice legalitatea hotărârii de excludere a unei agenții de brokeraj din asociația bursei și să o respingă dacă nu este legală;

m) să delege funcționarilor săi una sau mai multe din prerogativele cu care este investită prin lege, pentru supravegherea activității burselor de mărfuri și pentru cercetarea faptelor prin care s-au încălcat dispozițiile ordonanței de

față și regulamentele pe care le-a emis; delegarea privește desemnarea persoanei investite, atribuțiile, categoriile de acte pe care le poate emite, precum și durata delegării;

n) să efectueze investigații la bursele de mărfuri, casele de compensații, agențiile de brokeraj sau societățile de consultanță și de expertiză contabilă, în orice moment, și de a împuternici, în acest sens, pe propriii săi funcționari sau experți angajați;

o) să încheie acorduri cu instituții similare din alte țări, să colaboreze cu Comisia Națională a Valorilor Mobiliare și cu Banca Națională a României, în scopul dezvoltării pieței bursiere;

p) să înainteze Guvernului propuneri de amendare a cadrului legislativ cu privire la reglementarea activității burselor de mărfuri.

(2) Comisia operațiunilor la termen își va stabili prin regulament propriu structura organizatorică și atribuțiile personalului de conducere și de execuție.

Art. 7. — Comisia operațiunilor la termen întocmește anual un raport asupra activității sale și un raport separat asupra activității burselor de mărfuri și a caselor de compensație, pe care le trimite spre dezbatere Parlamentului României, prin comisiile economice ale acestuia, în termen de cel mult 3 luni de la încheierea exercițiului financiar-bugetar.

Art. 8. — (1) Deciziile, regulamentele, avizele și recomandările Comisiei operațiunilor la termen, emise în exercitarea competențelor sale potrivit art. 6, sunt înscrisuri oficiale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Actele emise de Comisia operațiunilor la termen, cu încălcarea dispozițiilor prezentei ordonanțe, pot fi atacate, de la data publicării lor, la Curtea de apel constituită în prima instanță, conform art. 3 alin. 1, din Codul de procedură civilă, precum și art. 1 și 6 din Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990.

Art. 9. — Toate cheltuielile privind înființarea și organizarea Comisiei operațiunilor la termen sunt finanțate din bugetul de stat. Cheltuielile privind funcționarea respectivei comisii sunt finanțate din tarifele percepute pentru serviciile pe care le asigură, precum și din amenzile ce vor fi aplicate burselor de mărfuri, agențiilor de brokeraj, caselor de compensații, societăților de consultanță sau brokerilor pentru nerespectarea dispozițiilor ordonanței de față sau a regulamentelor emise de Comisia operațiunilor la termen, în aplicarea acesteia.

Art. 10. — Pentru funcționarea Comisiei operațiunilor la termen și a reprezentanțelor sale teritoriale, organizate la nivelul fiecărui județ, Guvernul și autoritățile administrației publice locale, după caz, vor atribui în folosință spații, terenuri și clădiri din domeniul public de interes național sau local, în termen de 90 de zile de la formularea cererii de către Comisia operațiunilor la termen.

CAPITOLUL III

Structura burselor de mărfuri

Secțiunea I

Membrii bursei, membrii afiliați

Art. 11. — Persoanele înscrise în asociația bursei au dreptul să negocieze, cu respectarea următoarelor condiții:

a) membrii bursei care sunt acționari la o casă de compensație pot efectua tranzacții atât pe piață la disponibil, cât și pe piață la termen și cu opțiuni;

b) membrii bursei care nu sunt acționari la o casă de compensație pot efectua tranzacții pe piață la termen și cu opțiuni numai prin intermediul unui membru al bursei care este acționar la o casă de compensație.

Art. 12. — (1) Drepturile unui membru al bursei, așa cum sunt reglementate la art. 11, se pierd prin excludere. Excluderea nu aduce atingere drepturilor care decurg din calitatea de acționar al unei persoane la o bursă de mărfuri.

(2) Sancțiunea de excludere se pronunță motivat de către asociația bursei, în condițiile și situațiile prevăzute la art. 18 lit. d) din prezenta lege, și poate fi contestată în termen de 15 zile la comisia arbitrală a bursei sau la o instanță judecătorească competentă.

(3) Hotărârea de excludere se afișează în localul bursei de mărfuri la care cel exclus a tratat afaceri și se comunică celorlalte burse de mărfuri din țară, precum și Comisiei operațiunilor la termen și se publică într-un ziar de mare circulație sau în Monitorul Oficial al României.

Art. 13. — (1) Asociația bursei poate hotărî ca terțe persoane juridice să devină membri afiliați ai bursei, dacă, în prealabil, acestea au încheiat, cu un membru al bursei, un contract de franciză pentru a presta servicii de brokeraj.

(2) Membrii afiliați negociază la bursă, în aceleași condiții ca și membrii bursei, de la data la care au obținut autorizație de funcționare de la Comisia operațiunilor la termen.

Secțiunea a II-a

Consiliul bursei

Art. 14. — (1) Activitatea curentă a unei burse de mărfuri este asigurată de un consiliu numit de către adunarea generală a acționarilor bursei, dintre funcționarii săi, pentru o perioadă de 4 ani, în conformitate cu dispozițiile art. 93 din Legea nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Membrii consiliului de bursă nu pot fi administratori sau cenzori, acționari sau asociați la o bursă de mărfuri, casă de compensație, agenție de brokeraj, societate de consultanță sau societate de expertiză contabilă pentru o agenție de brokeraj, casă de compensație ori bursă de mărfuri.

(3) Membrii consiliului de bursă au următoarele atribuții:

a) să elaboreze regulamentul de funcționare și să-l supună aprobării consiliului de administrație, asociației bursei și Comisiei operațiunilor la termen;

b) să stabilească cuantumul tarifelor convenite bursei pentru ofertele care se negociază, contractele care se înregistrează, precum și cuantumul taxelor pentru accesul în localul bursei pentru persoanele care nu sunt membrii bursei sau membri afiliați.

Art. 15. — Activitatea consiliului de bursă este coordonată de un președinte numit în conformitate cu art. 93 alin. 4 din Legea nr. 31/1990, care, pe lângă atribuțiile prevăzute în contractul și statutul bursei, este investit:

a) să fixeze zilele și orele pentru ședințele de bursă și să decidă întocmirea și publicarea cursurilor, după fiecare zi de tranzacții;

b) să dispună organizarea supravegherii modului în care brokerii respectă regulile de conduită privind negocierea în localul burselor;

c) să întrerupă o ședință de bursă, în cazul în care cotațiile la o marfă sau un grup de mărfuri, ori activ monetar sau financiar, înregistrează o fluctuație mai mare sau mai mică decât fluctuația permisă prin regulamentul bursei;

d) să abiliteze o persoană, care în mod obișnuit coordonează ședințele de bursă pe o secțiune, să execute achizițiile publice sau vânzările dispuse de Guvern prin Ministerul Industriei și Comerțului sau prin Ministerul Finanțelor;

e) să pună la dispoziția Comisiei operațiunilor la termen registrul jurnal al bursei sau orice alt act solicitat, pentru verificarea modului în care sunt respectate dispozițiile ordonanței de față, regulile de bursă sau regulamentele emise de către Comisia operațiunilor de bursă în temeiul acestora.

Secțiunea a III-a

Asociația bursei

Art. 16. — Asociația unei burse cuprinde toți comercianții cu calitatea de membru al bursei care efectuează tranzacții pe piața la disponibil, la termen și cu opțiuni, dacă sunt înscrși la Oficiul Registrului comerțului și au obținut autorizație de funcționare de la Comisia operațiunilor la termen.

Art. 17. — (1) Asociația bursei se întrunește în adunarea generală cel puțin o dată pe an, în prima decadă a lunii decembrie, și este legal constituită cu jumătate din numărul total al membrilor săi. Deciziile asociației se iau cu majoritatea absolută a voturilor membrilor prezenți.

(2) Votul este secret când împrejurările necesită o asemenea măsură sau la cererea a cel puțin zece membri; totuși, când adunarea generală procedează la alegerea președintelui său sau a vicepreședintelui, votul este întotdeauna secret.

(3) Dacă la o convocare nu s-a întrunit jumătate din numărul de membri, atunci, în termen de 15 zile, se convoacă o nouă adunare, care este legal constituită indiferent de numărul membrilor prezenți.

Art. 18. — Asociația bursei are următoarele atribuții:

a) să dezbată și să aprobe regulamentul de funcționare al bursei și orice amendament la acest regulament;

b) să ateste brokerii pe categorii, în funcție de piața pe care operează;

c) să dezbată raportul de activitate al bursei, întocmit de către consiliul bursei, pe care să-l înainteze Comisiei operațiunilor la termen;

d) să pronunțe motivat suspendarea de la negocieri a brokerilor pentru o perioadă de la 1 la 6 luni sau excluderea lor, în cazul unor abateri grave de la normele de conduită emise de Comisia operațiunilor la termen și de la regulamentul de funcționare a bursei;

e) să hotărască suspendarea agențiilor de brokeraj de la negocieri pe o perioadă de la 1 la 6 luni, în cazul unor abateri grave de la normele de conduită emise de Comisia operațiunilor la termen și de la regulamentul de funcționare al bursei sau pentru neachitarea taxelor convenite bursei;

f) să aprobe sau să respingă cererile adresate de terțe persoane juridice pentru dobândirea calității de membru afiliat al bursei;

g) să pronunțe excluderea din asociație a unei agenții de brokeraj, dacă aceasta a săvârșit abateri grave de la regulamentul bursei și de la normele de conduită emise de către Comisia operațiunilor la termen, de natură să producă prejudicii morale sau materiale unui comerciant în contul căruia a operat sau pentru starea de faliment declarată prin hotărâre judecătorească;

h) să dezbată orice probleme ale asociației, altele decât cele prevăzute în contractul și statutul bursei potrivit Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL IV

Prestarea serviciilor de brokeraj

Secțiunea I

Agențiile de brokeraj

Art. 19. — Societățile comerciale înmatriculate la Registrul comerțului, care doresc să presteze servicii de brokeraj vor obține o autorizație de la Comisia operațiunilor la termen.

Art. 20. — Autorizarea unei agenții de brokeraj de către Comisia operațiunilor la termen este condiționată de examinarea:

- a) constituirii legale ca societate comercială, potrivit Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare;
- b) obiectului de activitate prevăzut în contractul de societate și în statut;
- c) nivelului de capital social minim necesar pentru a presta servicii de brokeraj;
- d) existenței într-un cont la casa de compensație sau la o societate bancară a unui fond de risc, pentru acoperirea eventualelor pierderi înregistrate pe piața la termen sau cu opțiuni.

Art. 21. — Prestarea serviciilor de brokeraj se referă la:

- a) negocierea ofertelor și perfectarea contractelor pe piața la disponibil, la termen sau cu opțiuni în contul unor terțe persoane-subiecte de drept comercial sau în cont propriu;
- b) navlosiri, asigurări maritime și fluviale în contul unor terțe persoane-subiecte de drept comercial;
- c) gestiune pe bază de mandat pentru constituirea garanțiilor la contractele futures și pentru plata premium-ului la contractele cu opțiuni perfectate în contul unor terți;
- d) negocierea, în baza unui mandat, în scopul obținerii de credite de la bănci pentru acoperirea parțială a tranzacțiilor la termen.

Art. 22. — (1) Agențiile de brokeraj, prin brokerii lor, garantează negocierea, executarea unui ordin de vânzare sau de cumpărare ori realizarea unui contract și răspund, în cazul executării unui contract la scadență, de transmiterea tuturor informațiilor privind predarea mărfii, plata prețului și îndeplinirea obligațiilor asumate prin intermediul lor. De asemenea, agențiile de brokeraj sunt obligate să păstreze confidențialitatea în legătură cu persoana în numele căreia negociază, cu excepția cazului în care aceasta se află în stare de lichidare judiciară.

(2) Agențiile de brokeraj sunt obligate să execute cu bună-credință, confidențialitate și diligență ordinele care le sunt transmise de clienții lor, în ordinea în care le-au primit, și să le înscrie alături de contractele pe care le-au încheiat în registrele pe care Codul comercial sau alte legi le impun.

(3) Prin *bună-credință* se înțelege obligația unei agenții de brokeraj și a brokerului său de a apăra interesele clienților pe care îi reprezintă; prin *confidențialitate* se va înțelege obligația unei agenții de brokeraj și a brokerului său de a nu divulga unei firme concurente ordinele pe care le-a primit și operațiunile ce urmează a le încheia sau pe care le-a încheiat; prin *diligență* se va înțelege obligația unei agenții de brokeraj de a negocia printr-un broker o ofertă, strict în conformitate cu instrucțiunile primite în mod legal printr-un ordin.

Art. 23. — Unei agenții de brokeraj îi este interzis:

- a) să se asocieze cu altă agenție de brokeraj pentru executarea în comun a tuturor ordinelor primite sau a unei părți din acestea, fără acordul clientului său;
- b) să lichideze prin compensare contractele la termen fără acordul prealabil al clientului său, cu excepția situației

în care clientul nu a achitat comisionul, pentru cazuri fortuite, conform normelor stabilite de către bursă, ori pentru nerespectarea regulilor impuse de casa de compensație;

c) să ofere garanții speciale pentru îndeplinirea operațiunilor cu care a fost însărcinat;

d) să primească un ordin de bursă de la o persoană aflată în reorganizare sau lichidare judiciară;

e) să perfecteze un contract fără plata taxelor cuvenite bursei;

f) să transmită un ordin de bursă pe piață, la termen sau cu opțiuni, fără constituirea garanțiilor cerute de casa de compensație sau plata primei.

Art. 24. — Agențiile de brokeraj sunt în drept a lua de la clienții lor orice măsură de protecție în contra riscului financiar propriu, rezultând din garantarea contractelor perfectate prin intermediul lor.

Secțiunea a II-a

Brokerii

Art. 25. — (1) Brokerii care negociază ofertele la vânzare și/sau la cumpărare sunt numiți separat pentru piața la disponibil, la termen și cu opțiuni, potrivit comerțului pe care o bursă de mărfuri îl facilitează.

(2) Brokerii care funcționează la bursă în secțiuni destinate navlosirilor au în atribuțiile lor exclusive transportul fluvial și maritim.

(3) Brokerii specializați în asigurări maritime și fluviale sau pentru mărfuri au în atribuțiile lor numai încheierea contractelor de asigurare, fixarea cuantumului primelor de asigurare pentru riscurile de navigație, precum și pentru alte riscuri admise prin regulamentul de funcționare al bursei.

Art. 26. — (1) Brokerii sunt autorizați de către Comisia operațiunilor la termen, în baza certificatului de atestare obținut de la bursa de mărfuri la care își vor desfășura activitatea.

(2) Pentru obținerea certificatului de atestare, solicitantul trebuie să aibă vârsta minimă de 21 de ani și exercițiul drepturilor civile. De asemenea, solicitantul trebuie să facă dovada absolvirii cursurilor de învățământ universitar în domeniul economic sau juridic.

(3) Nu pot obține certificatul de atestare persoanele cu antecedente penale, persoanele destituite anterior pentru abateri disciplinare în calitatea lor de broker, conform normelor emise de Comisia operațiunilor la termen în temeiul art. 6 lit. d) și a art. 18 lit. d) din prezenta ordonanță, precum și agenții de schimb de la bursele de valori.

Art. 27. — Brokerilor le este interzis:

a) să fie acționari, asociați ori administratori sau cenzori la o bursă de mărfuri, casă de compensație, agenție de brokeraj concurentă, la o societate de consultanță sau de expertiză contabilă, autorizate de Comisia operațiunilor la termen;

b) să negocieze sau să încheie contracte la bursă sau în afara localului bursei, în numele și contul lor, în mod direct sau prin persoane interpușe;

c) să negocieze ofertele la vânzare sau la cumpărare pentru perfectarea unui contract futures sau cu opțiuni în afara localului bursei;

d) să execute un ordin și să negocieze ofertele în baza unei informații privilegiate sau confidențiale;

e) să execute ordine pentru cei aflați în procedura de redresare sau lichidare judiciară;

f) să execute ordine în mod discreționar.

Art. 28. — (1) Brokerii sunt obligați să execute cu bună-credință, discreție și diligență ordinele de vânzare-cumpărare care le sunt transmise, în ordinea primirii lor, și să înregistreze ordinele și contractele pe care le perfectează în registrul jurnal al bursei și în carnetul lor cu note de încheiere.

(2) Prin *bună-credință* se înțelege obligația ca fiecare broker să apere interesele agenției de brokeraj pe care o reprezintă; prin *discreție*, obligația de a nu divulga ordinul cu care a fost însărcinat, operațiunile ce urmează a le încheia sau pe care le-a încheiat, precum și de a păstra confidențialitatea datelor înscrise în carnetul cu note de încheiere și în jurnalul bursei; prin *diligență* se înțelege obligația de a negocia în conformitate cu instrucțiunile primite în mod legal printr-un ordin.

CAPITOLUL V

Organizarea piețelor la disponibil, la termen și cu opțiuni

Secțiunea I

Tranzacțiile

Art. 29. — (1) Bursele de mărfuri pot înființa, potrivit dreptului lor de autoreglementare, piețe specializate pentru facilitarea tranzacțiilor la disponibil, la termen și cu opțiuni.

(2) Organizarea piețelor la termen și cu opțiuni este permisă, fiecare în parte, numai cu autorizarea prealabilă a Comisiei operațiunilor la termen.

(3) O piață la disponibil poate fi organizată, fără autorizarea prealabilă a Comisiei operațiunilor la termen, numai dacă societatea comercială care a înființat-o a fost autorizată să funcționeze ca bursă de mărfuri, în conformitate cu prevederile art. 6 lit. c) din prezenta ordonanță.

(4) Contractele de bursă perfectate de către o persoană juridică neautorizată sau în cadrul unei burse care nu a primit autorizare pentru organizarea pieței la disponibil, la termen sau cu opțiuni sunt nule de drept.

(5) La bursele de mărfuri în cadrul fiecărei piețe organizate, ședințele de bursă se desfășoară în mod distinct, conform regulilor licitației cu strigare sau în circuit informatizat.

(6) Ședințele de bursă sunt conduse de un coordonator de ședință, numit de consiliul bursei, cu următoarele atribuții:

a) să deschidă/să închidă ședințele de bursă;

b) să permită executarea ordinelor de vânzare-cumpărare;

c) să confirme perfectarea contractelor și să afișeze cursurile;

d) să întrerupă ședințele de bursă, cu avizul președintelui consiliului bursei;

e) să permită, la ordinul statului, executarea de vânzări sau achiziții în contul statului, având ca obiect mărfuri de natura celor care se comercializează la bursă;

f) să permită, la ordinul statului, executarea de vânzări sau achiziții având ca obiect mărfuri de natura acelor care se comercializează la bursă, pentru operațiunile de export-import realizate de către societăți comerciale în cadrul

acordurilor comerciale guvernamentale, cu decontarea în conturile de clearing, barter și cooperare economică internațională.

Secțiunea a II-a

Oferta și acceptarea, contractele de bursă

Art. 30. — (1) Oferta de vânzare/cumpărare reprezintă manifestarea de voință fermă și irevocabilă a unui comerciant de a perfecta un contract, în conformitate cu regulamentul de funcționare al bursei și cu prevederile prezentei ordonanțe.

(2) Pentru a fi valabilă, oferta trebuie să fie fermă, să fie formulată în mod expres, verbal sau în scris, potrivit regulilor de publicitate impuse de regulamentul bursei, și să fie completă.

(3) Oferta este valabilă până în momentul în care a fost acceptată în mod expres sau respinsă în mod expres ori tacit, în timpul desfășurării ședinței de bursă.

Art. 31. — (1) Oferta se negociază de către un broker, în baza unui ordin de bursă, pentru perfectarea:

a) contractelor spot și forward pe piața la disponibil;

b) contractelor futures sau cu opțiuni, în cadrul piețelor la termen și cu opțiuni.

(2) Prin *spot* se înțelege un contract de vânzare-cumpărare, cu executare imediată sau cu executare în cel mult 10 zile de la data la care a fost înscris în registrul jurnal al bursei.

(3) *Forward* este un contract de vânzare-cumpărare, cu termen suspensiv, care se execută la scadența convenită de părți; termenul unui contract forward poate fi stabilit până la 18 luni, dar nu mai puțin de 10 zile.

(4) Prin *futures* se înțelege un contract de vânzare-cumpărare, cu clauze uniforme, ce conferă fiecărei părți:

— posibilitatea de a-l compensa oricând până la împlinirea termenului;

— posibilitatea de a-și executa obligațiile contractuale la scadența convenită, în baza unei notificări; o dată cu transmiterea notificării, obligațiile contractuale se execută într-un interval de timp ce nu poate fi mai mare de 10 zile.

(5) Termenul unui contract futures poate fi de până la 18 luni, dar nu mai puțin de 10 zile.

(6) Contractul futures este evidențiat în cont la casa de compensație, în registrele bursei și ale agenției de brokeraj în contul căreia s-a negociat și în sistemul lor electronic, precum și în carnetul cu note de încheiere al brokerului.

(7) Prin *contractul cu opțiuni* se înțelege o convenție ce conferă unei persoane dreptul, dar nu și obligația, de a vinde ori de a cumpăra o cantitate determinată dintr-o marfă, un activ monetar, financiar sau un contract futures, la un preț convenit, denumit preț de exercițiu, într-un termen definit sau la expirarea acestuia, în schimbul plății unei prime. Cel ce deține o opțiune poate să-și exercite dreptul său până la scadența contractului, să abandoneze opțiunea până la scadența contractului sau să-și compenseze contractul.

Art. 32. — (1) Achizițiile și vânzările la termen ori contractele cu opțiuni se efectuează numai în localul bursei de mărfuri, în secțiuni distincte, organizate în funcție de clasa de produs, natura tranzacției și scadența contractuală, în orele stabilite pentru ședințele de bursă, sub sancțiunea nulității lor.

(2) Contractele spot și forward, precum și navlosirea și asigurarea maritimă și fluvială se negociază de către agențiile de brokeraj în localul burselor sau în afara acestora, cu obligația fiecărei agenții de brokeraj de a le înscrie în registrul jurnal al bursei în termen de o zi, sub sancțiunea nulității lor.

(3) Obligațiile ce incumbă părților din contractele spot și forward, din contractele futures necompensate până la scadență, precum și din contractele cu opțiuni la cumpărare sau vânzare, neexercitate până la expirarea termenului, se execută la scadență, în zilele de bursă, stabilite conform regulamentului de funcționare al fiecărei burse de mărfuri.

Secțiunea a III-a

Operațiunile de bursă

Art. 33. — (1) Operațiunile de bursă sunt tehnici comerciale privind negocierea ofertelor, perfectarea și conexarea contractelor futures, forward și spot, în scopul acoperirii riscurilor financiare determinate de volatilitatea prețurilor sau al obținerii unui profit.

(2) Mecanismele specifice efectuării operațiunilor de bursă sunt prevăzute în regulamentul de funcționare al fiecărei burse de mărfuri, în temeiul puterii lor de autoreglementare.

CAPITOLUL VI

Casa de compensație

Art. 34. — (1) Tranzacțiile pe piață la termen sau cu opțiuni se efectuează printr-o casă de compensație, a cărei activitate se stabilește prin regulament propriu de funcționare, cu avizul Comisiei operațiunilor la termen.

(2) Casa de compensație se înființează ca societate comercială pe acțiuni de către membrii unei burse de mărfuri, societăți bancare și de asigurare, în scopul evidenței contractelor futures și cu opțiuni, garantării acestora, precum și decontării lor.

(3) Pentru funcționarea piețelor la termen sau cu opțiuni, casa de compensație îndeplinește următoarele atribuții:

a) deschide conturi pentru fondurile de rezervă ale membrilor compensatori;

b) înregistrează și garantează contractele futures;

c) își asumă obligația de a deveni parte în toate contractele futures negociate în localul burselor, prin novație;

d) asigură executarea contractelor futures necompensate până la scadență, conform regulilor sale de operare pe piață la termen;

e) solicită fonduri bănești pentru perfectarea contractelor futures, pentru menținerea acestor contracte pe piață la termen până la compensare sau scadență, după caz;

f) reevaluează poziția de piață a fiecărui contract futures necompensat;

g) înregistrează contractele cu opțiuni și colectează primele plătite în contul acestora.

Art. 35. — (1) Depozitele constituite pentru garantarea contractelor futures în numele unui membru compensator, dar în contul unui terț, sunt evidențiate separat de contul membrului compensator, la un nivel adecvat, conform cererii casei de compensație, pentru a asigura solvabilitatea și protecția membrului compensator și a clientului pe care îl reprezintă.

(2) Bursele de mărfuri și casele de compensație sunt obligate să adopte reguli stricte privind confidențialitatea conturilor deschise în numele unui membru compensator, precum și în legătură cu structura acestor conturi.

(3) Identitatea și structura conturilor nu vor putea fi cunoscute decât de către Comisia operațiunilor la termen, printr-o cerere expresă, pentru cazurile prevăzute la art. 11 lit. b), art. 18 lit. f) și h), art. 23 și 27 lit. b)–f), precum și de către Comisia arbitrală a bursei, de către o instanță judecătorească, în situația soluționării unui litigiu, sau de către judecătorul sindic, în cazul procedurii de lichidare judiciară.

CAPITOLUL VII

Sanctiuni

Art. 36. — (1) Comisia operațiunilor la termen este împuternicită să aplice sancțiuni, în cazul încălcării dispozițiilor prezentei ordonanțe sau regulamentelor pe care le-a emis în temeiul acesteia.

(2) Constituie contravenții următoarele fapte, dacă, potrivit condițiilor în care au fost săvârșite, nu sunt prevăzute de legea penală ca infracțiuni:

a) primirea unui ordin sau negocierea ofertelor, fără autorizare de funcționare emisă de Comisia operațiunilor la termen;

b) executarea unui ordin în mod discreționar;

c) lipsa unei evidențe separate în registrele contabile ale unei agenții de brokeraj între contractele futures și cu opțiuni perfectate în cont propriu și contractele încheiate în contul unor terți;

d) transmiterea și folosirea în interes propriu a informațiilor privilegiate și/sau confidentiale primite de la un client;

e) primirea unui ordin sau negocierea unei oferte în contul unei persoane aflate în redresare sau lichidare judiciară;

f) neexecutarea unui ordin sau a unui contract de către o agenție de brokeraj, care produce prejudicii morale sau materiale unui client;

g) tranzacții de lichidare, prin perfectarea unor contracte futures pentru același tip de marfă, la aceeași dată și cu aceeași scadență sau compensate simultan;

h) executarea unui ordin pentru perfectarea contractelor futures sau cu opțiuni în afara localului bursei;

i) transmiterea unui ordin de către o agenție de brokeraj altei agenții de brokeraj, fără acordul clientului;

j) nerespectarea dispozițiilor prevăzute la art. 32;

k) neînregistrarea contractelor futures și cu opțiuni în registrul jurnal al bursei, în evidența contabilă a casei de compensație, agențiilor de brokeraj sau clienților acestora.

Art. 37. — (1) Săvârșirea cu intenție sau din culpă a uneia din contravențiile prevăzute la art. 36 se sancționează de către Comisia operațiunilor la termen cu:

a) amendă, între un milion și zece milioane lei; cuantumul amenzilor va fi indexat periodic prin hotărâri ale Guvernului;

b) retragerea temporară a autorizației de funcționare pentru o perioadă de la 1 la 6 luni sau anularea autorizației, în conformitate cu prevederile art. 6 lit. d) din prezenta ordonanță.

(2) Săvârșirea contravențiilor se constată de către funcționarii Comisiei operațiunilor la termen sau experții săi, desemnați în acest scop.

(3) Deciziile de sancționare se aplică la sesizarea persoanelor prevăzute la alineatul precedent de către președintele Comisiei operațiunilor la termen, vicepreședintele acesteia sau oricare alt membru al Comisiei, împuternicit în acest sens de către președintele Comisiei, în baza actelor

de constatare și a probelor administrate, și își produc efectele de la data comunicării lor.

(4) Deciziile de aplicare a sancțiunilor administrative emise de către Comisia operațiunilor la termen pot fi atașate, începând de la data comunicării lor, la judecătoria competentă constituită în prima instanță, conform art. 2 lit. c) din Codul de procedură civilă, precum și art. 1 și 6 din Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990.

(5) Contravențiilor prevăzute la art. 36 li se aplică prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.

CAPITOLUL VIII

Soluționarea litigiilor

Art. 38. — (1) Litigiile apărute în legătură cu modul de executare a unui ordin de bursă sau a unui contract de brokeraj, precum și în legătură cu modul de executare a unui contract înregistrat la bursă se soluționează de către o Cameră arbitrală a bursei de mărfuri.

(2) Camera arbitrală a bursei de mărfuri se organizează și funcționează în conformitate cu dispozițiile Cărții a IV-a din Codul de procedură civilă.

CAPITOLUL IX

Dispoziții speciale privind lichidarea judiciară a agențiilor de brokeraj

Art. 39. — (1) Orice creditor a cărui creanță are o cauză comercială într-un contract de bursă perfectat de o agenție de brokeraj poate depune o cerere la tribunal pentru lichidarea judiciară a bunurilor agenției de brokeraj debitoare, cu proba încetării plăților.

(2) Lichidarea judiciară a agențiilor de brokeraj se supune prevederilor din secțiunile a 6-a și a 7-a din cap. III din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării și lichidării judiciare.

Art. 40. — (1) În cazul admiterii cererii de începere a lichidării judiciare, toate conturile deschise pe numele agenției de brokeraj debitoare la o bancă sau casă de compensație vor fi comunicate judecătorului sindic, la cererea acestuia, și vor fi tratate separat de conturile prin care agenția de brokeraj debitoare a efectuat tranzacții în contul clienților săi.

(2) Soldul rezultând din registrele și conturile deschise pe numele unei agenții de brokeraj debitoare nu va putea fi compensat cu soldul rezultând din conturile prin care agenția de brokeraj debitoare le-a deschis în contul clienților săi.

Art. 41. — (1) Continuarea comerțului la bursă, în tot sau în parte, după începerea procedurii de lichidare a unei agenții de brokeraj se poate face numai cu acordul creditorului sau majorității creditorilor, în limitele și condițiile pe care aceștia le stabilesc. În caz contrar, toate contractele futures sau cu opțiuni perfectate la bursă și nescadente la data începerii procedurii de lichidare se compensează conform regulilor de bursă.

(2) Efectuarea comerțului la bursă se face de către agenția de brokeraj debitoare până la închiderea procedurii de lichidare sau de către o altă agenție de brokeraj care a preluat comerțul la bursă al agenției de brokeraj debitoare.

(3) Cererea de continuare a comerțului la bursă până la închiderea procedurii de lichidare se introduce de către creditorii la tribunalul în raza căruia debitorul își are sediul principal. O dată sesizat, tribunalul este obligat să exami-

neze cererea și documentele care o însoțesc. Acestea trebuie să cuprindă date cu privire la conturile deschise în numele agenției de brokeraj debitoare pentru operațiuni în contul creditorilor săi, numărul și tipul de contracte nelichidate, clasa de produs contractată, calitatea și cantitatea acestuia sau tipul de activ monetar ori financiar și valoarea acestuia.

(4) În cazul în care cererea este admisă, tribunalul dispune continuarea comerțului la bursă și desemnează agenția de brokeraj care va lichida sau executa la bursă contractele futures sau cu opțiuni pe futures, nescadente la data introducerii cererii.

(5) La bursă, compensarea contractelor futures sau cu opțiuni înainte de scadență sau executarea lor la scadență se face în ordinea cronologică a perfectării lor.

Art. 42. — Perfectarea unui contract la bursă în contul unui client al agenției de brokeraj debitoare se face cu aprobarea judecătorului sindic, numai în cazul în care oferta a fost negociată cel mai târziu în termen de 5 zile de la primirea unui ordin de bursă, iar acesta a fost înregistrat la bursă până la formularea cererii creditorilor, de începere a procedurii de lichidare, sau ulterior, dar nu mai înainte de împlinirea termenului de 5 zile pentru executarea ordinului de bursă.

Art. 43. — Pentru toate contractele futures necompensate, judecătorul sindic este obligat prin lichidator să ia toate măsurile necesare pentru a răspunde la toate cererile casei de compensație, în ceea ce privește depunerea de garanții bănești în contul acestor contracte, în conformitate cu regulile stabilite de casa de compensație, să le compenseze cu acordul scris al titularului până cel mai târziu în ultima zi dinaintea declanșării procedurii de regularizare a plăților, să le cesioneze unui terț sau să emită notificare de executare, prin care își asumă obligația de a livra sau plăti o marfă în conformitate cu regulile de bursă.

Art. 44. — În toate cazurile în care cursul de bursă la o clasă de produs, activ monetar sau financiar depășește valoarea garanțiilor depuse în contul unui contract futures necompensat, pe care agenția de brokeraj debitoare l-a încheiat în contul unui client, atunci judecătorul sindic, prin lichidator, cu acordul titularului de contract, lichidează acel contract, achită toate debitele către casa de compensație sau transferă contractul unei alte agenții de brokeraj care nu face obiectul lichidării judiciare.

CAPITOLUL X

Dispoziții finale

Art. 45. — Este interzisă orice participare la capitalul unei burse de mărfuri ce conferă deținătorului sau deținătorilor mai mult de o treime din totalul drepturilor de vot în adunarea generală a acționarilor și care poate asigura astfel o poziție de control.

Art. 46. — Bursele de mărfuri sunt obligate să păstreze registrele jurnal cel puțin 5 ani. Copii de pe registrele jurnal vor fi transmise la sfârșitul fiecărui an financiar Comisiei operațiunilor la termen. Registrele jurnal vor putea fi verificate oricând, la cererea comisiei arbitrale a bursei, a unei instanțe judecătorești sau a Comisiei operațiunilor la termen.

Art. 47. — La bursele de mărfuri se pot efectua tranzacții cu active monetare în cadrul piețelor la termen sau cu opțiuni, în baza autorizației acordate de către Banca Națională a României.

Art. 48. — Bursele de mărfuri înființate înainte de intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe se vor reorganiza și vor funcționa cu avizul Comisiei operațiunilor la termen.

Art. 49. — În termen de 60 zile de la data publicării prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României,

Comisia operațiunilor la termen va emite reglementări. În aplicarea dispozițiilor art. 3 lit. l), art. 31 alin. (1) lit. a) și alin. (2) și (3), precum și art. 32 alin. (2) și (3), care privesc piața la disponibil, Comisia operațiunilor la termen va emite reglementări speciale.

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:
Ministru de stat, ministrul reformei,
Ulm Spineanu
Ministru de stat,
ministrul industriei și comerțului,
Călin Popescu-Tăriceanu
Președintele
Agenției Naționale pentru Privatizare,
Valentin M. Ionescu

București, 28 august 1997.
Nr. 69.

GUVERNUL ROMÂNIEI
ORDONANȚĂ
privind controlul fiscal

În temeiul art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României și al art. 1 lit. a) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

Art. 1. — Controlul fiscal cuprinde ansamblul activităților care au ca scop verificarea sincerității declarațiilor, precum și verificarea corectitudinii și exactității îndeplinirii, conform legii, a obligațiilor fiscale de către contribuabili.

Art. 2. — Sunt supuși controlului fiscal, potrivit dispozițiilor prezentei ordonanțe, contribuabilii persoane fizice și juridice, române și străine, precum și asociații fără personalitate juridică, cărora le revin, potrivit reglementărilor legale în vigoare, obligații fiscale.

Art. 3. — Obligațiile fiscale cuprind:

a) obligația de declarare a bunurilor, a veniturilor impozabile sau, după caz, a impozitelor datorate;

b) obligația de calculare, de înregistrare în evidențele contabile și de plată la termenele legale a impozitelor;

c) obligația de calculare, de înregistrare în evidențele contabile și de plată la termenele legale a impozitelor care se realizează prin stopaj la sursă;

d) orice alte obligații care revin contribuabililor în aplicarea și executarea legilor fiscale.

Art. 4. — În sensul prezentei ordonanțe, prin *impozite* se înțelege sumele datorate, potrivit legii, bugetului de stat și bugetelor locale, precum și orice alte sume care constituie venituri de natură fiscală, a căror administrare revine Ministerului Finanțelor.

Art. 5. — Controlul fiscal se exercită de către Ministerul Finanțelor și unitățile sale teritoriale, prin aparatul fiscal și

organele de control financiar abilitate de lege, denumite în continuare *organe fiscale*.

Angajații organelor fiscale îndeplinesc o funcție ce implică exercițiul autorității de stat.

Organizarea, competența teritorială și atribuțiile aparatului fiscal se aprobă de către ministrul finanțelor.

CAPITOLUL II
Drepturile și obligațiile organelor fiscale

Art. 6. — În exercitarea atribuțiilor ce le revin, organele fiscale au dreptul:

a) să examineze orice înscrisuri, documente, registre sau evidențe contabile ale contribuabililor care pot fi relevante pentru stabilirea corectă a impozitelor datorate și pentru modul de respectare a obligațiilor fiscale de către aceștia;

b) să solicite contribuabililor toate informațiile, justificările sau explicațiile referitoare la declarațiile sau documentele supuse controlului. În cazul în care se solicită răspunsul în scris, contribuabilii sunt obligați să furnizeze informațiile respective în termen de 3 zile de la primirea solicitării;

c) să solicite prezența contribuabililor sau reprezentanților legali ai acestora la sediul unității fiscale. Solicitarea se face în scris și cuprinde, în mod obligatoriu, data, ora și locul întâlnirii, precum și scopul acesteia. Solicitarea se comunică contribuabilului cu cel puțin 10 zile înaintea datei fixate pentru întâlnire;

d) să facă constatări factive cu privire la natura activităților producătoare de venituri impozabile sau pentru identificarea obiectelor sau surselor impozabile;

e) să ridice extrase sau să facă copii de pe oricare înscris, document sau înregistrare contabilă;

f) să rețină, în scopul protejării împotriva înstrăinării sau distrugerii, în schimbul unei dovezi scrise și semnate de organul fiscal, orice document sau orice element material care poate constitui o probă sau o dovadă referitoare la determinarea impozitelor datorate de către contribuabil, pe o perioadă de maximum 30 de zile. În cazuri excepționale, cu aprobarea conducerii organului fiscal, perioada de reținere poate fi prelungită până la 90 de zile;

g) să intre, în prezența contribuabilului sau a reprezentantului legal al acestuia, ori în prezența unei alte persoane desemnate de contribuabil, în orice incintă de afaceri a contribuabilului sau în orice alte incinte sau locuri în care există bunuri impozabile sau se desfășoară activități producătoare de venituri. Accesul este permis în cursul programului normal de lucru al contribuabilului, iar în afara acestuia, numai cu autorizarea scrisă a conducerii organului fiscal și cu acordul contribuabilului;

h) să intre în încăperile care reprezintă domiciliul sau reședința unei persoane fizice, cu consimțământul scris al acesteia. În caz de refuz, organul fiscal va solicita autorizarea instanței judecătorești competente, aplicându-se dispozițiile Codului de procedură civilă privind ordonanța președințială.

Art. 7. — În cazul în care evidențele contabile sau orice alte evidențe sunt ținute cu ajutorul sistemelor de prelucrare automată a datelor, controlul se poate exercita asupra ansamblului informațiilor, datelor și prelucrărilor informatice care concură, direct sau indirect, la obținerea rezultatelor contabile sau fiscale și la elaborarea declarațiilor, precum și asupra documentației referitoare la analiza, programarea și executarea prelucrărilor.

Art. 8. — În scopul determinării modului de respectare a obligațiilor fiscale ce revin contribuabililor și al stabilirii exacte a impozitelor datorate, organele fiscale sunt în drept să solicite informații de la:

— persoane fizice sau juridice care dețin în păstrare sau administrare bunuri sau sume de bani ale contribuabililor sau care au relații de afaceri cu aceștia;

— organe ale administrației publice centrale și locale, instituții publice sau de interes public;

— instituții publice sau private care înregistrează, sub orice formă, încheierile de contracte, circulația mărfurilor pe căile de comunicație de orice fel, evidența populației sau a bunurilor, exploatarea proprietăților și alte asemenea.

Persoanele, organele, instituțiile menționate mai sus sunt obligate ca, în termenul specificat în solicitare, să furnizeze informațiile și să pună la dispoziția organelor fiscale actele, evidențele și datele respective.

Toate actele, datele și informațiile obținute de organele fiscale în modul prevăzut în prezentul articol vor face parte din dosarul fiscal al contribuabilului și vor putea fi luate în considerare la recalcularea impozitelor datorate de acesta.

Art. 9. — În cazuri temeinic justificate, organele fiscale pot solicita persoanelor, potrivit competențelor teritoriale, să facă declarații sau să prezinte documente, considerate

necesare pentru a stabili dacă persoana în cauză are sau nu calitatea de contribuabil.

Art. 10. — Organele fiscale au obligația să exercite controlul fiscal în așa fel încât să afecteze cât mai puțin desfășurarea activităților curente ale contribuabililor.

Pe întreaga durată a controlului fiscal, organele fiscale au obligația de a acționa cu profesionalism, dovedind corectitudine și obiectivitate în relațiile cu contribuabilii controlați și cu celelalte persoane cu care vin în contact pe parcursul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

Art. 11. — În baza constatărilor efectuate ca urmare a acțiunilor de control, Ministerul Finanțelor are dreptul:

a) să stabilească în sarcina contribuabililor diferențe de impozite, precum și să calculeze majorări de întârziere pentru neplata la termenele legale a impozitelor datorate;

b) să constate contravențiile și să aplice amenziile prevăzute de legile fiscale;

c) să dispună măsurile necesare îndeplinirii corecte, de către contribuabili, a obligațiilor fiscale ce le revin.

CAPITOLUL III

Drepturile și obligațiile contribuabililor

Art. 12. — Pe întreaga durată a controlului fiscal contribuabilii au dreptul:

a) să fie informați asupra desfășurării controlului și asupra eventualelor situații neclare;

b) să fie primii solicitați, în cazul în care sunt disponibili, pentru a furniza informații, explicații și justificări;

c) să beneficieze de asistență de specialitate;

d) să fie protejați pe linia secretului fiscal.

Art. 13. — Contribuabilii sunt obligați să pună la dispoziția organelor fiscale toate documentele tehnico-operative și contabile, evidențele și orice fel de înscrisuri care stau la baza calculării corecte și în quantumul legal a impozitelor datorate.

Neprezentarea, cu rea-credință, a documentelor cu ocazia controlului fiscal efectuat la sediul, respectiv reședința sau domiciliul contribuabilului sau la sediul organului fiscal, nu vor fi luate în considerare ulterior, cu ocazia soluționării eventualelor obiecțiuni, contestații și plângeri împotriva actelor de control.

Art. 14. — Contribuabilii care, potrivit legii, organizează și conduc contabilitatea proprie, sunt obligați să păstreze evidențele contabile, precum și documentele justificative pe baza cărora s-au făcut înregistrările contabile, la sediul social declarat cu ocazia autorizării și înregistrării la organul fiscal, până la împlinirea termenului de prescripție a dreptului organelor fiscale de a stabili diferențe de impozite.

Evidențele contabile și documentele justificative se păstrează și se arhivează într-un mod adecvat, care să permită desfășurarea normală a controlului fiscal.

Art. 15. — Măsurile dispuse ca urmare a controlului fiscal pot fi contestate de către contribuabili, potrivit legii.

Art. 16. — Contribuabilii sau, după caz, reprezentanții legali ai acestora sunt obligați să coopereze la desfășurarea în condiții optime a controlului fiscal, prin respectarea drepturilor organelor fiscale și acordarea sprijinului necesar în exercitarea acestor drepturi.

CAPITOLUL IV

Reguli de procedură

Art. 17. — Controlul fiscal se desfășoară la sediul, domiciliul ori reședința contribuabilului, sau la sediul organului fiscal, după caz.

Controlul fiscal se poate desfășura și în oricare alt loc stabilit de comun acord cu contribuabilul, acesta din urmă având, în acest caz, obligația asigurării condițiilor și documentelor necesare derulării normale a acțiunii de control.

Art. 18. — Timpul afectat efectuării controlului fiscal prevăzut la art. 17 este stabilit de către organele fiscale în funcție de obiectivele controlului și nu poate fi mai mare de 3 luni.

Art. 19. — Controlul fiscal la sediul contribuabilului sau în alt loc stabilit de comun acord cu acesta se efectuează o singură dată pentru fiecare impozit și pentru fiecare perioadă supusă impozitării.

Prin excepție de la prevederile alin. 1, conducătorul organului fiscal competent poate decide reverificarea unei anumite perioade dacă, de la data încheierii controlului fiscal și până la împlinirea termenului de prescripție prevăzut de prezenta ordonanță, apar date suplimentare, necunoscute organului fiscal la data efectuării controlului, care influențează sau modifică rezultatele acestuia.

Art. 20. — Rezultatele controlului fiscal se consemnează obligatoriu în procese-verbale de control, note de constatare, procese-verbale de constatare a contravențiilor, note unilaterale.

CAPITOLUL V

Prescripția dreptului de a stabili diferențe de impozite

Art. 21. — Dreptul organelor fiscale de a stabili diferențe de impozite și majorări de întârziere pentru neplata în termen a acestora, precum și de a constata contravenții și a aplica amenzi și penalități pentru faptele a căror constatare și sancționare sunt, potrivit legii, de competența organelor fiscale, pentru o perioadă impozabilă, se prescrie după cum urmează:

a) în termen de 5 ani de la data la care a expirat termenul de depunere a declarației pentru perioada respectivă;

b) în termen de 5 ani de la data ultimului termen legal de plată a impozitului, în cazul în care legea nu prevede obligația depunerii declarației;

c) în termen de 5 ani de la data comunicării, către contribuabil, a impozitului stabilit de organele fiscale în condițiile prevăzute de lege.

Art. 22. — Termenele de prescripție prevăzute la art. 21 se întrerup:

a) în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru întreruperea termenului de prescripție a dreptului la acțiune;

b) la data depunerii de către contribuabil a declarației fiscale, după expirarea termenului legal de depunere a acesteia;

c) la data efectuării, de către contribuabil, a unui act voluntar de recunoaștere a impozitului datorat, inclusiv plata integrală sau parțială a acestuia;

d) la data comunicării, către contribuabil, a unor diferențe de impozit stabilite de organele fiscale ca urmare a acțiunilor de control.

Art. 23. — Termenele de prescripție prevăzute la art. 21 se suspendă:

a) în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescripție a dreptului la acțiune;

b) pe timpul cât contribuabilul se sustrage, cu rea-credință, de la efectuarea controlului fiscal;

c) cât timp contribuabilul, ca urmare a dispozițiilor organelor fiscale, remediază deficiențele sau îndepărtează cauzele care împiedică desfășurarea controlului fiscal.

Art. 24. — Impozitele și diferențele de impozite declarate sau recunoscute în orice mod de către contribuabil, după împlinirea termenelor de prescripție, se consideră legal stabilite și datorate.

Art. 25. — Termenul de prescripție pentru stabilirea impozitelor și a diferențelor de impozite este de 10 ani, în caz de evaziune fiscală.

CAPITOLUL VI

Sanctiuni

Art. 26. — Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) nefurnizarea de către contribuabil, sau de către persoana împuternicită legal să îl reprezinte, a informațiilor, justificărilor sau explicațiilor solicitate de organele fiscale;

b) neprezentarea contribuabililor sau reprezentanților legali ai acestora la sediul unității fiscale la data, ora și locul fixate, la solicitarea scrisă a organului fiscal;

c) refuzul contribuabilului de a permite accesul organului fiscal în sediul său de afaceri sau în oricare alte locuri în care există bunuri impozabile sau în care acesta desfășoară activități producătoare de venituri, în vederea exercitării controlului fiscal;

d) nefurnizarea de către persoanele, organele și instituțiile prevăzute la art. 8, în termenul stabilit de organele fiscale, a informațiilor, actelor, evidențelor și datelor solicitate;

e) neținerea evidențelor contabile și a documentelor justificative la sediul social declarat sau păstrarea acestora în condiții improprie desfășurării controlului fiscal.

Contravențiile prevăzute în prezentul articol se sancționează după cum urmează:

1. cele de la lit. a) și b), cu amendă de la 100.000 lei la 1.000.000 lei, ce se suportă de către persoanele fizice vinovate;

2. cele de la lit. c), cu amendă de la 100.000 lei la 1.000.000 lei;

3. cele de la lit. d) și e), cu amendă de la 1.000.000 lei la 10.000.000 lei.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către organele fiscale.

Prevederile prezentului articol se completează cu dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind constatarea și sancționarea contravențiilor, cu excepția art. 25 și 26.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 27. — Controalele fiscale în curs la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se vor continua potrivit dispozițiilor acesteia, actele îndeplinite anterior rămânând valabile.

Termenele în curs la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se calculează după normele legale în vigoare la data când au început să curgă.

Art. 28. — Prezenta ordonanță se completează cu dispozițiile referitoare la exercitarea controlului fiscal, cuprinse în reglementările legale în vigoare, în măsura în care acestea nu contravin prezentei.

Art. 29. — În aplicarea prezentei ordonanțe, Ministerul Finanțelor va emite instrucțiuni de aplicare aprobate prin ordin al ministrului, care se vor publica în Monitorul Oficial al României.

Art. 30. — Prezenta ordonanță intră în vigoare în termen de 60 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Art. 31. — Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă:

— art. 26 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 70/1994 privind impozitul pe profit, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 40 din 12 martie 1997, cu modificările ulterioare;

— art. 29 din Ordonanța Guvernului nr. 3/1992 privind taxa pe valoarea adăugată, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288 din 18 decembrie 1995, cu modificările ulterioare;

— art. 20 din Legea nr. 42/1993 privind accizele la produsele din import și din țară, precum și impozitul la țigăiul

din producția internă și gazele naturale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 11 decembrie 1995, cu modificările ulterioare;

— art. 11 alin. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 26/1995 privind impozitul pe dividende, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 30 august 1995, aprobată și modificată prin Legea nr. 101/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 270 din 21 noiembrie 1995;

— art. 32 din Decretul nr. 153/1954 privind impozitul pe veniturile populației, publicat în Buletinul Oficial, nr. 22 din 11 mai 1954, cu modificările ulterioare:

— pct. 7 din anexa la Ordonanța Guvernului nr. 11/1992 privind modul de desfășurare și impozitare a activității de taximetrie auto, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 14 august 1992, aprobată și modificată prin Legea nr. 114/1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 30 noiembrie 1992, cu modificările ulterioare;

— orice alte dispoziții contrare prezentei ordonanțe, referitoare la prescripția dreptului organelor fiscale de a stabili diferențe de impozite și majorări de întârziere, precum și de a constata contravenții și a aplica amenzi pentru faptele a căror constatare și sancționare sunt, potrivit legii, de competența acestora.

PRIM-MINISTRU

VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:

Ministru de stat, ministrul finanțelor,

Mircea Ciumara

București, 28 august 1997.

Nr. 70.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.